

INFORMATIENOTA RAAD LAREN

Datum vaststelling college: 20 februari 2024

Van het college van B&W
Aan Gemeente Laren – Gemeenteraad
Portefeuillehouder Groot, F.K. de
Informatie bij M. van Leeuwen,
 Medewerker Ruimtelijke Ontwikkeling

Onderwerp

Huidige stand van zaken (pre-)SMP

Portefeuillehouder

Groot, F.K. de

Openbaar

Ja

Kennisnemen van

De huidige stand van zaken omtrent het (pre-)SMP

Aanleiding (inleiding)

Op 31 januari is de informatienota 'Projecten isolatie' in de raad geweest. Hierin zijn het project warmtescans, isolatieavond en het (pre-)soortenmanagementplan (SMP) aan bod gekomen. Er zijn recentelijk enkele ontwikkelingen geweest binnen deze projecten. In deze informatienota wordt de huidige stand van zaken beschreven na een extra verduidelijking over het (pre-)SMP.

Kernboodschap

Op grond van de Wet natuurbescherming (WNB) moet rekening worden gehouden met de aanwezigheid van beschermde diersoorten. Dat heeft twee consequenties:

1. Inwoners worden gesteld voor flinke kosten voor het uitvoeren van het nodige onderzoek;
2. Het kost veel tijd voordat inwoners aan de slag kunnen met de isolatie maatregelen.

De gemeente wil de inwoners op twee manieren tegemoet komen.

1. De inwoners ontzorgen door het uitvoeren van het SMP onderzoek waarmee de gehele gemeente wordt onderzocht met als doel een ontheffing voor een langere periode voor dit gebied;
2. Het voornemen om een pre-SMP in te voeren. Hierdoor kan de inwoner tijdens het SMP onderzoek starten met de isolatie, terwijl de betreffende diersoorten beschermd zijn door de natuurvriendelijke methodiek.

We lichten u de aanleiding tot het aanreiken van deze instrumenten toe. In woningen en andere gebouwen kunnen beschermde diersoorten nestelen en verblijven, zoals huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Bij het na-isoleren van spouwmuur, gevel en dak moet vooraf onderzoek worden gedaan naar de aanwezigheid van deze diersoorten. Indien nodig moeten maatregelen worden getroffen om de diersoorten te beschermen. Inwoners van Laren moeten nu zelf een ecologisch onderzoek laten uitvoeren (wat 1,5 jaar en € 5.000 – € 10.000 kost).

In plaats van al die kleine onderzoeken, kan ook op voorhand één onderzoek voor een groot gebied worden gedaan: een gebiedsbreed onderzoek. Dit is het soortenmanagementplan. In een SMP staan maatregelen om negatieve effecten van sloop- en bouwwerkzaamheden te voorkomen. Ook extra maatregelen om te helpen de staat van instandhouding van populaties te verbeteren zijn opgenomen. Met een SMP vragen we een ontheffing voor het hele onderzoeksgebied voor een langere periode aan.

Het onderzoekstraject is in Laren in januari van start gegaan. Het veldonderzoek gaat naar verwachting in april van start. Het ecologisch adviesbureau KP is bezig met de voorbereidingen.

Het pre-SMP

Tijdens het SMP onderzoek wat 1,5 – 2 jaar duurt mag er in principe geen spouwmuur-gevel- en dakisolatie plaatsvinden. Met de pre-SMP methodiek mag dit wel. Gemeenten krijgen een tijdelijke ontheffing gedurende het SMP onderzoek. Het doel van de pre-SMP methodiek is om de gebouwbewonende soorten te beschermen bij de verduurzaming van particuliere woningen, zónder dat de voortgang van de verduurzaming daar grote hinder van ondervindt. Er zijn wel voorwaarden aan verbonden. Zo moet er worden gewerkt onder de werkwijze van natuurvriendelijk isoleren en moeten huidige verblijfplaatsen worden gecompenseerd.

De richtlijn van natuurvriendelijk isoleren is; 'het voorkómen van doden van dieren'. Dit kan in de meeste gevallen worden uitgevoerd door de isolatiebedrijven zelf. Hierbij moet onder andere rekening gehouden worden met de natuurkalender. Tijdens voortplantingsperiodes en winterrust van dieren mag geen spouwmuur-, gevel- en

dakisolatie plaatsvinden tenzij woningen van tevoren natuurvrij zijn gemaakt. Elke woning moet natuurvrij worden gemaakt voor er geïsoleerd kan worden.

De gemeentelijke compensatietaakstelling wordt door de provincie modelmatig berekend. Op deze berekeningen wordt de hoeveelheid vervangende verblijfplaatsen gebaseerd.

Huidige stand van zaken pre-SMP

Steeds meer provincies in Nederland staan de pre-SMP methodiek toe. Op 17 januari 2024 heeft Provincie Noord-Holland samen met de omgevingsdienst Noord-Holland Noord een projectplan natuurinclusief isoleren opgesteld. In dit plan staan de volgende zaken:

- De provincie heeft toegezegd op een pre-SMP methodiek
- Een planning op hoofdlijnen om tot een pre-SMP systematiek te komen. Deze is in de bijlage opgenomen. Hierin werken ze in het eerste half jaar naar zeven deelproducten toe, zoals beleidsregels en de compensatieopgave. De planning kan uitlopen.
- Eind juli verwachten ze het beleid en toetsingskader gereed te hebben. Gemeenten zouden dan naar waarschijnlijkheid een pre-SMP ontheffing kunnen aanvragen. Het is afhankelijk van het beslistermijn, hoe snel we deze ontheffing daadwerkelijk verkrijgen.

Ook het Rijk heeft meer informatie gegeven over natuurvriendelijk isoleren. Minister de Jonge deelde in een nieuwe kamerbrief van 22 december de stand van zaken voor de uitrol van een tijdelijke werkwijze in natuurvriendelijk isoleren. Dit is een aanpak op korte termijn en zal gelden vóór een gemeente een (pre-)SMP ontheffing heeft. De werkwijze houdt in dat huiseigenaren bedrijven inhuren die werken volgens het keurmerk natuurvriendelijk isoleren en dat er in gemeenten alternatieve verblijfplaatsen komen voor beschermde soorten die zich door isolatie naar verwachting moeten verplaatsen. Dit wordt geformaliseerd in een gedragscode. De werkwijze wordt nog verder uitgewerkt. Minister de Jonge verwacht begin 2024 meer duidelijkheid te geven.

We zullen zodra het kan zo snel mogelijk werken met de pre-SMP methodiek binnen Laren. Zo loopt spouwmuur-, gevel- en dakisolatie zowel binnen gemeentelijke projecten als buiten projecten zo min mogelijk vertraging op.

Het effect van een (pre-)SMP ontheffing voor inwoners

Normaal gesproken moeten inwoners zelf een ecologisch onderzoek laten uitvoeren als zij spouwmuur-, gevel- en dakisolatie willen na-isoleren. Dit kost veel tijd en geld. Als Laren een SMP ontheffing heeft verkregen hoeven inwoners geen onderzoek meer uit te voeren. Met een pre-SMP ontheffing kunnen isolatiewerkzaamheden in de tussentijd ook worden uitgevoerd als rekening wordt gehouden met de methodiek natuurvriendelijk isoleren. Ook dan hoeven inwoners geen ecologisch onderzoek uit te laten voeren. Het is van belang dat zij een isolatiebedrijf met het keurmerk natuurvriendelijk isoleren de

werkzaamheden laten uitvoeren. Het bedrijf weet dan namelijk welke tijdsperiode en welke maatregelen zij moeten treffen aan de woning voor na-isolatie van spouwmuur, gevel en dak mag plaatsvinden.

Consequenties

Warmtescans

De uitvoering van de warmtescans wordt uitgesteld tot volgende winter (vanaf december 2024). Een voorwaarde voor de uitvoering deze winter (december 2023–februari 2024) was het hebben van een pre-SMP ontheffing. Deze zullen we niet op tijd krijgen. Ook is er nog teveel onduidelijkheid rondom het pre-SMP beleid en planning. Het hebben van een pre-SMP ontheffing is het meest efficiënt voor de opvolging van de warmtefoto. Gevelisolatie zal naar verwachting als voornaamste te overwegen isolatiemaatregel uit de scan naar voren komen. Dit kan op dit moment nog niet zonder dat inwoners een individueel ecologisch onderzoek laten uitvoeren (wat 1,5 jaar duurt en €5.000 – €10.000 kost).

Nationaal Isolatieprogramma

De uitvoering van het Nationaal Isolatieprogramma is tot heden stilgezet in Laren. Nu meer zicht is op een pre-SMP ontheffing in Laren kan de uitvoering hopelijk in de tweede helft van 2024 opgestart worden. We wachten tijdelijk op verdere informatie van het Rijk en de provincie Noord-Holland.

Duurzaamheid

Het SMP is noodzakelijk voor de isolatieopgave, voornamelijk grootschalige isolatie zoals het Nationaal Isolatieprogramma. Isoleren is de eerste stap in de uitvoering van de Transitievisie Warmte. Bouw- en sloopactiviteiten zullen toenemen om de gebouwde omgeving te verduurzamen in het kader van de energietransitie. Tevens bevordert het de staat van biodiversiteit en beschermde diersoorten in Laren.

Communicatie

Bij verdere ontwikkelingen rondom een pre-SMP zal het college en raad naar wens op de hoogte worden gehouden.

Vervolg

De stand van zaken in het pre-SMP wordt nauwlettend in de gaten gehouden. Overleg met het ecologisch adviesbureau zal plaatsvinden om mogelijkheden van het pre-SMP in het bestaande SMP onderzoek te integreren.

Bijlagen

2024.00759: 'Projectplan natuurinclusief isoleren Provincie Noord-Holland'